

Erasmus
Centre for
Entrepreneurship

Erasmus

Part of
Erasmus
University
Rotterdam

Erasmus

ScaleUp Monitor

Regio Zuid-Limburg

2019

Foto: Chemelot Geleen, Auteur: NED2011

Erasmus Centre for Entrepreneurship

November 2019

Marleen Bax
Boris de Veer

Erasmus Centre for Entrepreneurship
Rotterdam Science Tower
ECE Campus (10e verdieping)
Marconistraat 16
3029 AK Rotterdam
Nederland

Erasmus Centre for Entrepreneurship

Erasmus Centre for Entrepreneurship is het leidende ondernemerschapscentrum van Europa. Gedreven door de overtuiging dat ondernemerschap de belangrijkste voorwaarde is voor innovatie, streven we ernaar ondernemerschap in het DNA van mensen te verweven. Wij creëren geen bedrijven, maar we creëren ondernemend talent en zetten hierbij de kennis en het netwerk van de Erasmus Universiteit Rotterdam in; een universiteit opgericht door ondernemers meer dan 100 jaar geleden.

Met onze 35+ academische trainers en onderzoekers op het gebied van ondernemerschap, bieden we actiegerichte executive ondernemerschapstraining en -ontwikkelingscursussen aan, voor corporate teams, beginnende ondernemers en studenten. Dit vindt vaak plaats op de ECE Campus, een 10.000 m² grote leeromgeving in de Rotterdam Science Tower en het thuis van onze community van 100+ innovatieve bedrijven. We hebben een duidelijk beeld van de succesvolle start- en groeifactoren van bedrijven; we monitoren en onderzoeken snelgroeiende bedrijven en presenteren de resultaten hiervan in het ScaleUp Dashboard.

ScaleUp Dashboard

Het ScaleUp Dashboard is een jaarlijks terugkerend onderzoek uitgevoerd door het Erasmus Centre for Entrepreneurship, onder leiding van academisch directeur prof. dr. Justin Jansen. Het onderzoek geeft antwoord op diverse vragen rondom het fenomeen scale-ups. Zo geeft het dashboard inzichten in het aantal gevestigde scale-ups in Nederland en de impact van deze snelgroeiende bedrijven op het gebied van banencreatie en de Nederlandse economie.

Voor verstrekking van gegevens rondom scale-ups is het Erasmus Centre for Entrepreneurship een samenwerking aangegaan met het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS).

Inhoudsopgave

Voorwoord	3	
1	Introductie en definitie	4
2	Algemene analyse economie Zuid-Limburg	6
2.1	Economische prestaties	6
2.2	Bedrijvigheid	6
2.3	Arbeidsmarkt	8
2.4	Werkgelegenheid	8
3	Snelgroeiende bedrijven in Zuid-Limburg	9
3.1	Ontwikkeling snelgroeiende bedrijven	9
3.2	Ontwikkeling van bedrijven met minimaal 10 VTE	10
3.3	Verdeling van snelgroeiende bedrijven in verschillende sectoren	11
3.4	Bijdrage van snelgroeiende bedrijven aan economie Zuid-Limburg	12
3.5	Ontwikkeling van snelgroeiende bedrijven vergeleken met ander regio's	13
Conclusie en aanbevelingen	14	
Dashboard 'Scale-up Monitor Zuid-Limburg 2019'	16	

Voorwoord

Het genereren van economische groei blijft een belangrijk punt op de agenda van het Nederlandse bedrijfsleven en overheid. Op landelijk- en lokaalniveau zijn afgelopen jaren veel nieuwe initiatieven ontwikkeld om het klimaat rondom ondernemerschap te versterken. De huidige beleidsinstrumenten focussen zich voornamelijk op ondersteuning van startende bedrijven, het aantrekken van personeel en de financiering van nieuwe activiteiten.

Deze ontwikkelingen blijken gedeeltelijk te helpen. Zo ondervindt, voor het tweede jaar op rij, meer dan de helft van de Nederlandse bedrijven (≥ 10 VTE) een mate van groei (ScaleUp Dashboard, 2019). Daarentegen is de toename in snelgroeiende bedrijven het afgelopen jaar meer dan gehalveerd en is het aantal jonge snelgroeiende bedrijven zelfs afgenomen.

Onze missie is om (lokale) overheidsinstanties en bedrijven aanhoudend inzichten te bieden rondom de ontwikkeling van (snelgroeiende) bedrijven en daar waar mogelijk ondersteuning te bieden bij het samenstellen en uitvoeren van een strategie. Zo zal door middel van het huidige onderzoek regio Zuid-Limburg geïnformeerd worden over het groeiverloop van lokale (snelgroeiende) bedrijven. Wij hopen zodoende de regio bij te kunnen staan in het samenstellen van een toekomstige strategie.

Disclaimer

Voor het samenstellen van onze scale-up database is Erasmus Centre for Entrepreneurship een samenwerking aangegaan met het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) en daarbij werd alleen de groei in VTE-werknemers gebruikt voor het berekenen van de groei.

Dit document is zo zorgvuldig mogelijk samengesteld. Desondanks kunnen er onjuistheden voorkomen: de data gebruikt voor dit onderzoek is met name afkomstig van het CBS en wordt anoniem aangeleverd. Om deze anonimiteit te kunnen waarborgen is de aangeleverde data afgerond op vijftallen. Genoemde cijfers en uitkomsten van analyses kunnen om die reden iets afwijken van de werkelijkheid.

Wij sluiten alle aansprakelijkheid uit voor enigerlei directe of indirecte schade, van welke aard dan ook, die voortvloeit uit of in enig opzicht verband houdt met het gebruik van de informatie in dit document

1 Introductie en definitie

Definitie van een snelgroeïend bedrijf (scale-up)

Een snelgroeïend bedrijf, ook wel een scale-up, is een bedrijf met een gemiddelde groei van 20 procent of meer per jaar in werknemers en/of omzet gedurende een meetperiode van 3 jaar. Daarnaast, moet het bedrijf minstens 10 fulltime werknemers (VTE) en/of een jaarlijkse omzet van minstens 5 miljoen euro hebben aan het begin van de meetperiode.

Bron: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, 2016

Het ScaleUp Dashboard is een jaarlijks terugkerend onderzoek naar Nederlandse snelgroeïende bedrijven. Het meest recente ScaleUp Dashboard (2019) is gebaseerd op gegevens van 2010 tot en met 2018.

Het ScaleUp Dashboard geeft inzicht in het aantal snelgroeïende bedrijven in Nederland, in welke sectoren en regio's de meeste van deze snelgroeïende bedrijven zijn gevestigd, wat deze bedrijven betekenen voor de Nederlandse economie en meer. Dit onderzoek is een initiatief van Rotterdam School of Management (RSM), Erasmus University en het Erasmus Centre for Entrepreneurship (ECE) en wordt geleid door prof. dr. Justin Jansen.

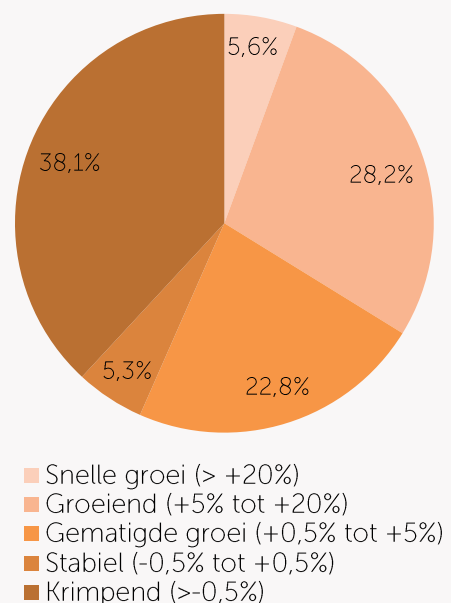
Het aantal snelgroeïende bedrijven is een belangrijke graadmeter voor de dynamiek en het aanpassingsvermogen van nationale en regionale economieën. Lange tijd is er veel aandacht geweest voor innovatie en vernieuwing bij grote bedrijven en de invloed van grote bedrijven voor de vitaliteit van de economie.

De afgelopen decennia hebben echter aangetoond dat juist relatief kleinere bedrijven vaak sneller innoveren in nieuwe en bestaande bedrijfstakken. Deze bedrijven weten nieuwe groeimarkten aan te boren en sneller te groeien.

De ontwikkeling van snelgroeïende bedrijven blijft een belangrijke schakel voor het creëren van nieuwe werkgelegenheid en verbeterde arbeidsproductiviteit in een land. In de periode van 2015 tot 2018 hebben snelgroeïende bedrijven in Nederland maar liefst 219.456 VTE-banen gecreëerd. Producten en diensten die worden aangeboden door de snelgroeïende bedrijven kunnen vaak nieuwe oplossingen bieden voor maatschappelijke vraagstukken, zoals gezondheidszorg en vergrijzing.

In 2018 is, voor het tweede jaar op rij, het aantal bedrijven (≥ 10 VTE) dat groeit (56,6 procent) groter dan het aantal bedrijven dat stabiel is of krimpt. Van het totale MKB en grootbedrijf (≥ 10 VTE) weet 5,6 procent zich zowaar te bekronen als 'snelle groeier'. Ondanks deze positieve geluiden blijkt het klimaat van snelgroeïende bedrijven afgelopen jaar verslechterd. Zo is de groei in het aantal snelgroeïende bedrijven het afgelopen jaar meer dan gehalveerd en is de aanwas van jonge snelgroeïende bedrijven zelfs afgenomen.

Figuur 1.1
Groeï onder Nederlandse bedrijven in 2018
Bedrijven met minimaal 10 VTE

Bron: ScaleUp Dashboard 2019

Startups ervaren behoorlijke uitdagingen bij het opschalen van hun verdienmodel, terwijl bestaande snelgroeiende bedrijven juist moeilijkheden ervaren bij het handhaven van snelle groei. Zo ervaren veel snelgroeiende bedrijven een eerste groeispurt tussen hun 5e en 8e levensjaar, maar verliest bijna twee derde de snelle groei vervolgens in de jaren daarna. Zo stelt prof. dr. Justin Jansen dat veel snelgroeiende bedrijven worstelen met het aantrekken van nieuw talent, het verkrijgen van vervolffinanciering en het organiseren van explosieve complexiteit van hun organisatie.

Het huidige onderzoek concentreert zich op de ontwikkeling van snelgroeiende bedrijven binnen de COROP-regio Zuid-Limburg. Dit onderzoek is een aanvulling op het jaarlijkse ScaleUp Dashboard en focust zich op de regionale ontwikkeling van snelgroeiende bedrijven in de periode 2013-2018. Daarbij is speciale aandacht voor de kenmerken van deze groep aan bedrijven, de verschillende sectoren waarin ze actief zijn en de dynamiek in de afgelopen jaren.

De COROP-regio Zuid-Limburg is een verzameling van zestien gemeentes gevestigd in het zuiden van Limburg. De regio bestaat uit de volgende gemeentes: Beek, Beekdalen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal.

2 Algemene analyse economie Zuid-Limburg

2.1 Economische prestaties

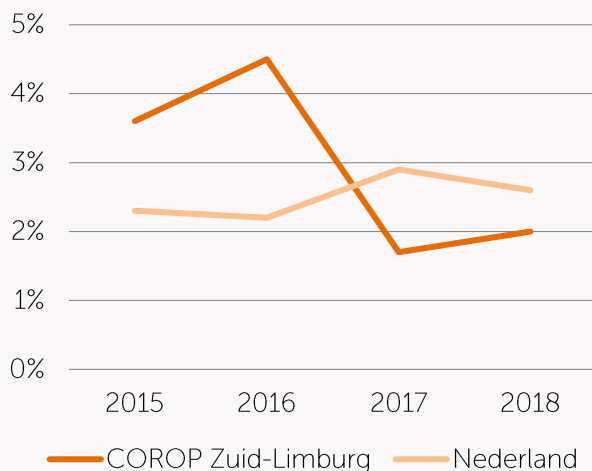
Zuid-Limburg beleeft, net als de gehele Nederlandse economie, al enkele jaren een economische groei. In 2018 bedraagt deze groei 2,0 procent ten opzichte van het voorgaande jaar. De economische groei van Zuid-Limburg ligt daarmee onder het landelijke gemiddelde van 2,9 procent.

Daarnaast is de economische ontwikkeling van Zuid-Limburg, ondanks enige mate van groei, de afgelopen jaren verzwakt. Zo is de huidige toename van groei meer dan gehalveerd in vergelijking met 2016 (4,5 procent).

In 2018 bedraagt het BRP (bruto regionaal product) 24,4 miljard euro (CBS, 2019). De lokale economie van Zuid-Limburg is hiermee verantwoordelijk voor 3,2 procent van het bruto nationaal product van Nederland.

Figuur 2.1.1
Economische ontwikkeling in Zuid-Limburg en Nederland

Mutaties van het brp en bbp in procenten ten opzichte van voorgaande jaar in periode 2015-2018

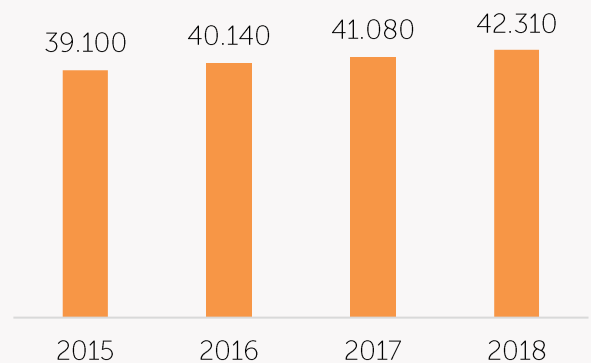
Bron: CBS Open Data Statline (2019)

2.2 Bedrijvigheid

Regio Zuid-Limburg telt bij aanvang van het kalenderjaar 2018 een totaal van 42.310 bedrijfsvestigingen. De regio behaalt in dit jaar een groei van 3,0 procent ten opzichte van 2017. De groei in 2018 is een gematigde toename in vergelijking met voorgaande jaren.

Figuur 2.2.1
Totaal aantal bedrijfsvestigingen in Zuid-Limburg

Totaal aantal bedrijfsvestigingen gegeven de periode 2015-2018

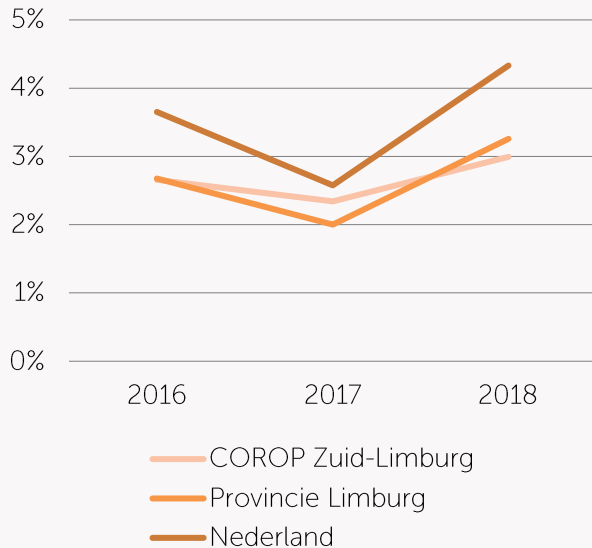
Bron: CBS Open Data Statline (2019)

In de periode 2015-2018 behaalt regio Zuid-Limburg een relatieve toename van 8,2 procent in het totaal aantal bedrijfsvestigingen. Dit is lager dan het landelijke gemiddelde (10,9 procent), maar is gelijkwaardig aan de groei van provincie Limburg (8,1 procent).

Figuur 2.2.2

Jaarlijkse groei in bedrijfsvestigingen vergeleken op regionaal en landelijk niveau

Relatieve groei van bedrijfsvestigingen ten opzichte van vorig kalenderjaar in procenten over periode 2015-2018

Bron: CBS Open Data Statline (2019)

Vervoer, informatie en communicatie (11,2 procent) en zakelijke dienstverlening (10,7 procent) de sterkste relatieve toename in het aantal opgerichte bedrijven. Deze trend is ook zichtbaar op landelijk niveau en zelfs nog sterker. Zo groeien de sectoren Cultuur, recreatie en overige diensten (14,4 procent); Vervoer, informatie en communicatie (14,8 procent) en zakelijke dienstverlening (13,8 procent) landelijk gezien nog sneller.

Daarnaast is er binnen Nederland een relatief sterke toename (12,0 procent) in aantal bedrijven dat werkzaam is binnen de sector Nijverheid en energie. Deze ontwikkeling is minder sterk zichtbaar binnen regio Zuid-Limburg (7,6 procent).

Regio Zuid-Limburg ondervindt daarentegen wel een relatief sterkere groei dan het rest van het land in bedrijven werkzaam binnen de sector Landbouw, bosbouw en visserij (regio Zuid-Limburg: 7,6 procent; Nederland: 5,9 procent). Opvallend gezien loop de gehele provincie Limburg, met een toename van 3,7 procent, hier enigszins op achter.

De sector zakelijke dienstverlening telt tijdens de periode 2015-2018 een absolute toename van 1.045 bedrijven. Bijna een derde van het totale aantal bedrijven (3.210) opricht in de periode 2015-2018 is daarmee actief binnen de zakelijke dienstverlening. In de periode 2015-2018 ondervinden de sectoren Cultuur, recreatie en overige diensten (11,8 procent);

Figuur 2.2.3

Toename in bedrijfsvestigingen per sector in Zuid-Limburg

Relatieve groei in bedrijfsvestigingen in procenten over de periode 2015-2018

COROP Zuid-Limburg	2015	2018	Relatieve groei (%)
A Landbouw, bosbouw en visserij	985	1.060	7,6%
B-F Nijverheid en energie	5.650	6.080	7,6%
G-I Handel en horeca	10.760	11.150	3,6%
H-J Vervoer, informatie en communicatie	2.635	2.930	11,2%
K-L Financiële diensten en onroerend goed	3.340	3.615	8,2%
M-N Zakelijke dienstverlening	9.735	10.780	10,7%
R-U Cultuur, recreatie en overige diensten	5.995	6.700	11,8%

Bron: CBS Open Data Statline (2019)

2.3 Arbeidsmarkt

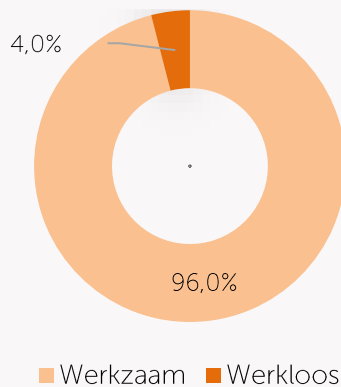
Regio Zuid-Limburg telt in kalenderjaar 2018 gemiddeld een beroepsbevolking van 299.000 personen. 96,0 procent van deze bevolking is dit jaar daadwerkelijk werkzaam. Dit is vergelijkbaar met het landelijk percentage van 96,2 procent.

Het werkloosheidspercentage ten aanzien van de beroepsbevolking is de afgelopen jaren in Zuid-Limburg bijna gehalveerd. Zo nam het percentage in de periode 2015-2018 met 3,0 procentpunt af van 7,0 procent in 2015 naar 4,0 procent in 2018. Deze trend is ook zichtbaar in provincie Limburg (2,9 procentpunt afname) en geheel Nederland (3,1 procentpunt afname).

Figuur 2.4.1

Verdeling van de werkzame beroepsbevolking in Zuid-Limburg

Percentage van de werkzame- en werkloze beroepsbevolking in kalenderjaar 2018

Bron: CBS Open Data Statline (2019)

2.4 Werkgelegenheid

Ondernemingen binnen regio Zuid-Limburg zorgen in 2018 voor 300.000 banen. Dit is 52,4 procent van de totale werkgelegenheid binnen provincie Limburg en 3,0 procent van de gehele Nederlandse werkgelegenheid.

De werkgelegenheid binnen Zuid-Limburg is over de periode 2015-2018 met 5,6 procent toegenomen. Dit overtreft de toename gemeten in provincie Limburg (3,4 procent), maar doet onder voor de landelijke groei (9,0 procent).

Figuur 2.5.1

Ontwikkeling van werkgelegenheid in COROP Zuid-Limburg, Provincie Limburg en Nederland

De totale werkgelegenheid (in duizendtallen) in de periode 2015-2018

	2015	2018	Relatieve groei (%)
COROP Zuid-Limburg	284	300	5,6%
Provincie Limburg	554	573	3,4%
Nederland	9.081	9.900	9,0%

Bron: CBS Open Data Statline (2019)

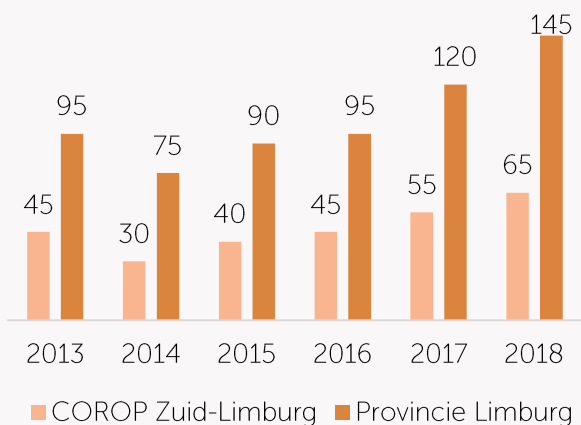
3 Snelgroeïende bedrijven in Zuid-Limburg

3.1 Ontwikkeling van snelgroeïende bedrijven

Regio Zuid-Limburg vestigt in 2018 een totaal van 65 snelgroeïende bedrijven. Bijna de helft van de snelgroeïende bedrijven van de provincie Limburg (145 snelgroeïende bedrijven) is daarmee gevestigd in regio Zuid-Limburg.

Het aantal snelgroeïende bedrijven gevestigd in Zuid-Limburg is, na een forse daling in 2014, de afgelopen jaren weer geleidelijk gestegen. Ten opzichte van het aantal snelgroeïende bedrijven in 2014 (30), is de totale toename in 2018 (+35 snelgroeïende bedrijven) een ruime verdubbeling.

Figuur 3.1.1
Totaal aantal snelgroeïende bedrijven in Zuid-Limburg
Totaal aantal gedurende de periode 2013-2018

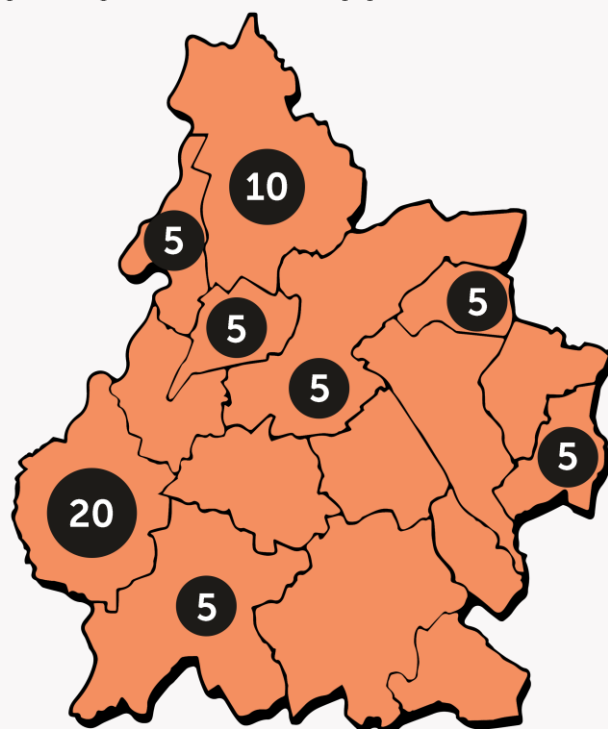
Bron: CBS (2019)

Van alle gemeenten binnen regio Zuid-Limburg huist Gemeente Maastricht het grootste aantal snelgroeïende bedrijven (20). De gemeente behaalt in 2018 een sterke toename: het aantal snelgroeïende bedrijven verdubbelt ten opzichte van 2017 (10 snelgroeïende bedrijven).

Een opvallende verandering ten opzichte van 2017 is de ontwikkeling in de Gemeente Heerlen. Gedurende 2017 telt deze gemeente nog 10 snelgroeïende bedrijven, in 2018 echter geen.

Nieuwkomers in de lijst zijn Gemeente Brunssum en Gemeente Stein. Beide gemeenten vestigen gedurende 2018 5 snelgroeïende bedrijven.

Figuur 3.1.2
Verdeling van snelgroeïende bedrijven gevestigd in Zuid-Limburg gedurende 2018

- Maastricht (20)
- Sittard-Geleen (10)
- Beek (5)
- Beekdal (5)
- Brunssum (5)
- Eijsden-Margraten (5)
- Kerkrade (5)
- Stein (5)

Bron: CBS (2019)

3.2 Ontwikkeling van bedrijven met minimaal 10 VTE

Regio Zuid-Limburg telt in 2018 een totaal van 1.365 bedrijven met een minimale personeelssterkte van 10 VTE (Voltijdsequivalent). Voor het tweede jaar op rij behaalt meer dan de helft van deze bedrijven een mate van groei (2017: 50,9 procent; 2018: 53,8 procent). 4,8 procent van het totaal aantal weet zelfs een 'snelle groei' te realiseren.

Regio Zuid-Limburg presteert zodoende net onder het landelijk gemiddelde. Zo ervaart 56,6 procent van het totaal aantal Nederlandse bedrijven (≥ 10 VTE) een mate van groei en weet 5,6 procent van deze bedrijven zelfs 'snelle groei' te genereren.

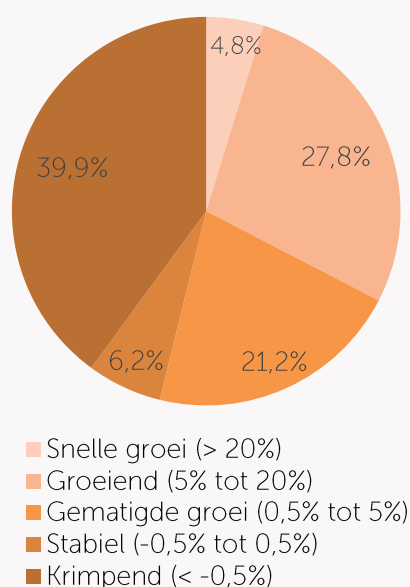
Binnen provincie Limburg ondervindt 55,4 procent van de bedrijven (≥ 10 VTE) een mate van groei. Net als regio Zuid-Limburg is 4,8 procent van deze groep bedrijven snelgroeiend.

krimpende bedrijven (≥ 10 VTE) aanzienlijk is afgenomen (-31,0 procent). Het aantal bedrijven dat een groei van 5 tot 20 procent per jaar realiseert is daarentegen deze periode flink gegroeid. Het aantal stabiele bedrijven of bedrijven die een gematigde groei ervaren is zo goed als gelijk gebleven.

Zodoende lukt het een toenemend aantal bedrijven gevestigd in Zuid-Limburg om krimp te veranderen in groei. Echter, een relatief grote groep van bijna 40 procent ondervindt nog steeds een mate van krimp. Deze groep krimpende bedrijven ervaart duidelijk barrières bij het aanpassen aan veranderende marktomstandigheden. Prof. dr. Justin Jansen (ScaleUp Dashboard, 2019) stelt dat deze groep bedrijven vaak de capaciteiten mist om nieuwe technologieën en verdienmodellen toe te passen binnen het bedrijfsproces.

Figuur 3.2.1
Groei onder bedrijven gevestigd in Zuid-Limburg (2018)

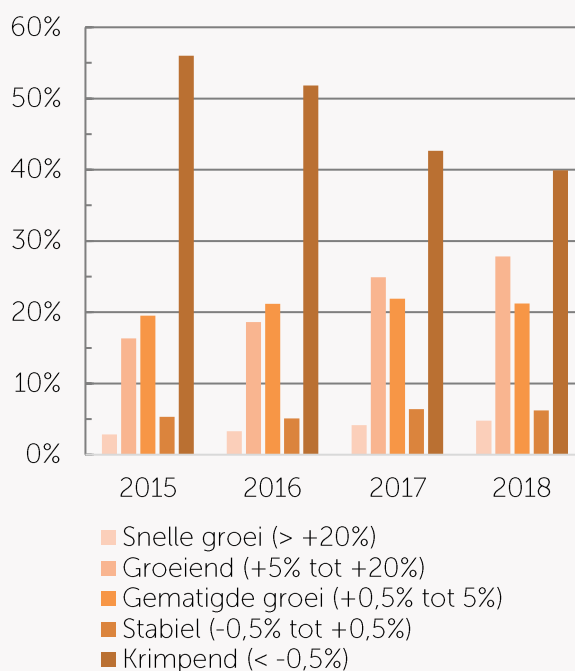
Bedrijven met minimaal 10 VTE

Bron: CBS (2019)

Figuur 3.2.2
Groeiontwikkeling van bedrijven (≥ 10 VTE) gevestigd in Zuid-Limburg

Verdeling naar relatieve groei in de periode 2015-2018

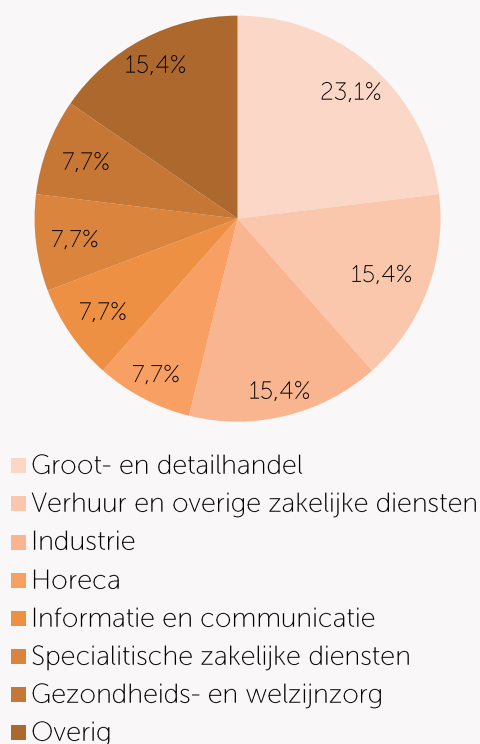
Bron: CBS (2019)

Regio Zuid-Limburg ervaart gedurende de periode 2015-2018 een opvallende trend waarbij het aantal

3.3 Verdeling van snelgroeiende bedrijven in verschillende sectoren

Aan de hand van de standaard bedrijfsindeling 2008¹ (SBI) is er een analyse uitgevoerd naar de verdeling van snelgroeiende bedrijven in verschillende sectoren.

Figuur 3.3.1
Verdeling snelgroeiende bedrijven per sector in Zuid-Limburg (2018)

Bron: CBS (2019)

Gedurende 2018 zijn snelgroeiende bedrijven gevestigd in regio Zuid-Limburg grotendeels (23,1%) actief binnen de sector Groot- en detailhandel. Daarnaast kent regio Zuid-Limburg een aanzienlijk aantal bedrijven (15,4%) dat actief is binnen de sector Industrie en de sector Verhuur en overige zakelijke diensten. Beide branches tellen 10 snelgroeiende bedrijven, wat gelijk staat aan 15,4 procent van het

totaal aantal snelgroeiende bedrijven gevestigd binnen regio Zuid-Limburg.

De top-3 sectoren met snelgroeiende bedrijven is voor regio Zuid-Limburg gedurende de periode 2015-2018 stabiel: ieder jaar tellen de sectoren Groot- en Detailhandel, Verhuur en overige zakelijke diensten en Industrie het grootste aantal snelgroeiende bedrijven.

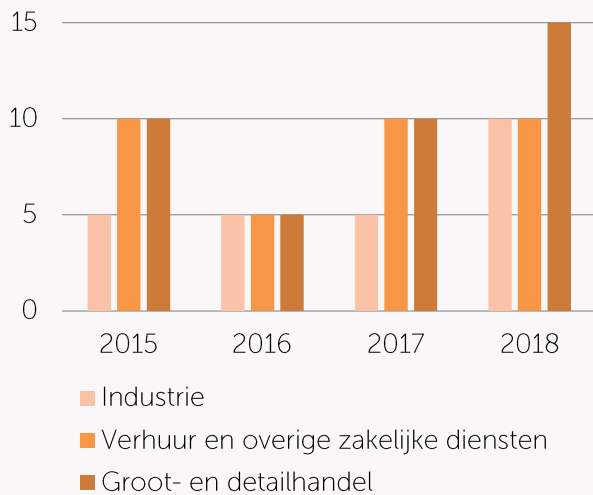
De top-3 sectoren met snelgroeiende bedrijven is de afgelopen jaren vergelijkbaar voor provincie Limburg en regio Zuid-Limburg. De top-3 komt daarnaast ook tamelijk overeen met de rest van Nederland. De sector Industrie telt op landelijk niveau echter relatief gezien minder snelgroeiende bedrijven. De derde plek wordt op landelijk niveau dan ook ingevuld door de sector Specialistische zakelijke diensten.

¹ In Nederland geregistreerde bedrijven worden bij inschrijving in het handelsregister ingedeeld volgens de codes van de Standaard Bedrijfsindeling 2008 (SBI). Deze codes zijn opgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek en omschrijven de hoofdactiviteit van een organisatie.

Figuur 3.3.2

Top-3 sectoren met meeste snelgroeende bedrijven in Zuid-Limburg

Totaal aantal snelgroeende bedrijven per sector over de periode 2015-2018

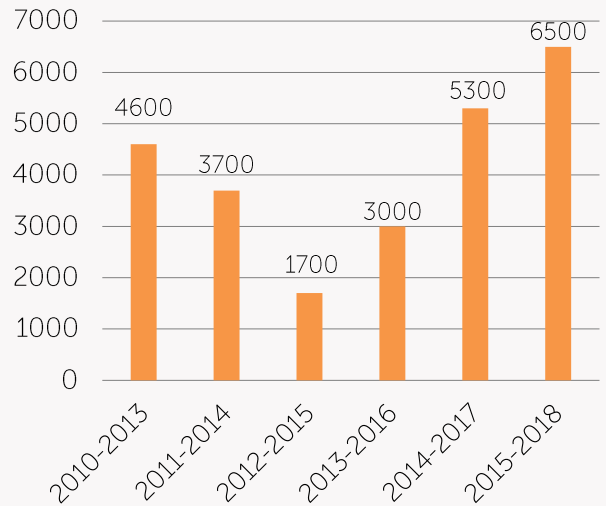

Bron: CBS (2019)

Figuur 3.4.1

Gecreëerde banen door snelgroeende bedrijven gevestigd in Zuid-Limburg

Toenamen in banen (in VTE) gedurende een periode van drie jaar

Bron: CBS (2019)

3.4 Bijdrage van snelgroeende bedrijven aan de economie van Zuid-Limburg

In de periode 2015-2018 hebben snelgroeende bedrijven gevestigd in regio Zuid-Limburg een equivalent van 6.500 voltijdsbanen gecreëerd².

De gecreëerde voltijdsbanen zijn sinds een dieptepunt in de periode 2012-2015 iedere opeenvolgende periode flink gestegen. De sterke ontwikkeling begint echter wel af te nemen. Waar de banencreatie in de periode 2014-2017 nog met 76,6 procent toenam, is de toename in de periode 2015-2018 nog 22,6 procent. De toename blijkt zodoende sinds de periode 2015-2018 af te nemen.

² Het is mogelijk dat banen die bij andere bedrijven opgeheven zijn, naar deze snelgroeende bedrijven zijn overgebracht. Het genoemde aantal vertegenwoordigt dus niet de netto banencreatie.

3.5 Ontwikkeling van snelgroeïende bedrijven in vergelijking met ander regio's

Provincie Limburg en regio Zuid-Limburg kennen afgelopen jaren beide een flinke toename in het aantal snelgroeïende bedrijven. Zo is het aantal snelgroeïende bedrijven binnen provincie Limburg sinds 2014 nagenoeg verdubbeld en binnen regio Zuid-Limburg zelfs ruim verdubbeld.

Provincie Limburg behaalt, gemeten over de periode 2014-2018, de een na grootste groei van alle provincies binnen Nederland. Alleen provincie Overijssel behaalt in deze periode een grotere toename. Deze prestatie is onder andere een gevolg van de sterke groei in snelgroeïende bedrijven binnen regio Zuid-Limburg.

Provincie Limburg verwerft in 2018, met 145 snelgroeïende bedrijven, de zevende plek op de ranglijst van provincies (gefocust op het aantal snelgroeïende bedrijven binnen een provincie). Deze positie is stabiel in vergelijking met voorgaande jaren.

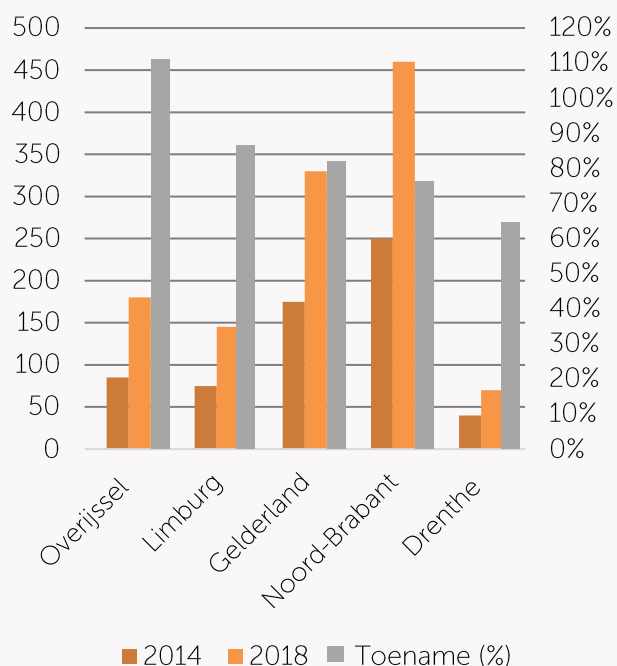
Binnen regio Zuid-Limburg is de ontwikkeling van Gemeente Maastricht gedurende 2018 opvallend. Door een verdubbeling van het aantal snelgroeïende bedrijven ten opzichte van 2017, maakt de gemeente in 2018 deel uit van de top-10 gemeenten met het grootst aantal snelgroeïende bedrijven.

Gemeente Maastricht deelt de 10de plek met onder andere Gemeente Almere, Gemeente Delft en Gemeente Zwolle. Gemeente Maastricht is de enige gemeente afkomstig uit de top-10 die binnen één jaar een verdubbeling van het aantal snelgroeïende bedrijven weet te realiseren.

Figuur 3.5.1
Top 5 provincies met sterkste relatieve toename in het aantal snelgroeïende bedrijven

Linker y-as: absolute aantal snelgroeïende bedrijven (2014 en 2018)

Rechter y-as: relatieve toename over de periode 2014-2018

Bron: CBS (2019)

Conclusie en aanbevelingen

De economie van Zuid-Limburg zit, net als Nederland, de afgelopen jaren in de lift. Meer dan de helft van de bedrijven weet een mate van groei te behalen, en een gedeelte weet zelfs 'snelle groei' te realiseren.

Waar regio Zuid-Limburg in 2014 nog flink achterliep op de ontwikkeling van de rest van Nederland, is de regio de afgelopen jaren bezig met een inhaalslag. Zo heeft de regio afgelopen jaren een flinke groei in het aantal snelgroeiende bedrijven behaald. Dit heeft geresulteerd in een verdubbeling van het aantal snelgroeiende bedrijven gedurende de periode 2014-2018.

Regio Zuid-Limburg lijkt daarnaast nog niet uitgegroeid: er is geen verslapping zichtbaar en de toename oogt constant. Dit is opvallend, omdat de toename binnen Nederland het afgelopen jaar sterk is afgenomen. De ontwikkeling binnen regio Zuid-Limburg is zodoende positief te noemen. Het is echter zaak dat deze positieve vooruitgang in stand wordt gehouden. Provincie Limburg en Regio Zuid-Limburg lopen namelijk nog steeds enigermate achter op het landelijke gemiddelde. Het vasthouden van de huidige groei is daarom benodigd om aan te sluiten bij het landelijk niveau. Om de ontwikkelingen binnen regio Zuid-Limburg vast te houden hebben wij enkele aanbevelingen:

In kaart brengen (potentiële) snelgroeiende bedrijven

Om de economische groei binnen regio Zuid-Limburg te blijven stimuleren, is het zaak om strategie en beleid continu verder te ontwikkelen. In het geval van snelle groei is het belangrijk dat dit wordt afgestemd op de vraag van de desbetreffende bedrijven. Daarbij is het belangrijk dat de (potentiële) (snel)groeiende bedrijven verder in kaart gebracht worden. Het analyseren van snelle groeiers kan helpen bij het identificeren van verbeteringen. Kwalitatief onderzoek kan uitwijzen wat deze bedrijven heeft geholpen bij het realiseren van 'snelle groei' en wat er mist. Daarnaast vragen de

groepen bedrijven die krimpen of hun groei verliezen om een analyse, in het bijzonder in de Gemeente Heerlen. De verdwijning van snelgroeiende bedrijven binnen de gemeente gedurende 2018, na voorgaande jaren te bloeien, is een opvallende ontwikkeling.

Versterken van het ecosysteem

Na het in kaart brengen van deze groep (potentiële) snelle groeiers kan dit vertaald worden naar passend beleid en strategie. Een van de onderdelen hierbij is het versterken van het ecosysteem. Ook dit begint bij inzicht, het inzichtelijk maken van het huidige ecosysteem voor ondernemers.

Een van de voorbeelden hierin is het ontwikkelen van ondernemerscentra of hubs. Door het clusteren van startups en gevestigde bedrijven ontstaan er regelmatig succesvolle samenwerkingen. Huidige initiatieven voor groeiplekken zijn echter vaak gericht op starters, terwijl dit ook waarde biedt voor gevestigde bedrijven met groeiambities.

Vaardigheden verder ontwikkelen door middel van groeiprogramma's

Het aanleren van de juiste (ondernemende) vaardigheden binnen een organisatie blijkt belangrijk voor het behalen van snelle groei. Een van de oorzaken voor het uitblijven van groei bij gevestigde bedrijven blijkt het onvermogen om nieuwe groeikansen te identificeren. Zij zien bijvoorbeeld minder vaak de mogelijkheden van nieuwe technologieën en innovaties.

Prof. dr. Tom Mom stelt dat het creëren van een ondernemers-DNA binnen alle lagen van een organisatie essentieel is voor het behalen van groei. Snelgroeiende bedrijven als Coolblue en Swapfiets realiseren zich dat het de klanten zijn die groei stimuleren en niet de producten of technologie zelf. Werknemers dienen om die reden in staat te worden gesteld om kansen te zoeken die meer of nieuwe waarde creëert voor hun klanten. Een mogelijkheid hierin is om medewerkers (op verschillende niveaus

binnen een organisatie) te trainen. Hierbij is het voor het management met name belangrijk om getraind te worden in het stimuleren van een ondernemersmentaliteit onder werknemers.

Het stimuleren en/of faciliteren van mentorschap

Huidige snelgroeiende bedrijven kunnen als voorbeeld dienen voor andere bedrijven om groeimogelijkheden te identificeren. Het faciliteren van kennisoverdracht, uitwisseling en inspiratie levert gevestigde bedrijven zodoende veel voordelen.

Om groei te stimuleren is het raadzaam om gevestigde bedrijven aan te moedigen om in aanraking te komen met succesvolle groeiende bedrijven. Geef succesvolle, snelgroeiende bedrijven om die reden een podium waar zij hun visies en ervaringen over innovatie en nieuwe technologieën kunnen delen.

Menselijk kapitaal

Een van de grootste uitdagingen bij (snel)groeiende bedrijven is het vinden van het juiste (met name technisch) personeel. Hierbij kan ondersteuning plaatsvinden door het neerzetten van het juiste beleid en/of strategie om talent naar de regio te trekken.

Daarnaast kan waar nodig ondersteuning geboden worden in internationalisering van het bedrijf. Door buitenlandse samenwerkingen worden bedrijven in staat gesteld om op internationaal niveau te opereren en daarbij tevens gebruik te maken van buitenlandse kennis en menselijk kapitaal.

ScaleUp Monitor Regio Zuid-Limburg 2019

Meer weten over scale-up research?
www.ece.nl/research/scaleup-research

65
snelgroeiende
bedrijven eind 2018

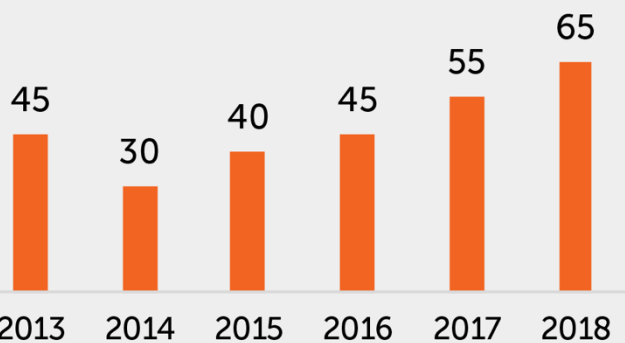
6.500
groei in VTE banen bij
snelgroeiende bedrijven
gedurende 2015-2018

53,8%
van de bedrijven
(≥ 10VTE) is gedurende 2018
gegroeid

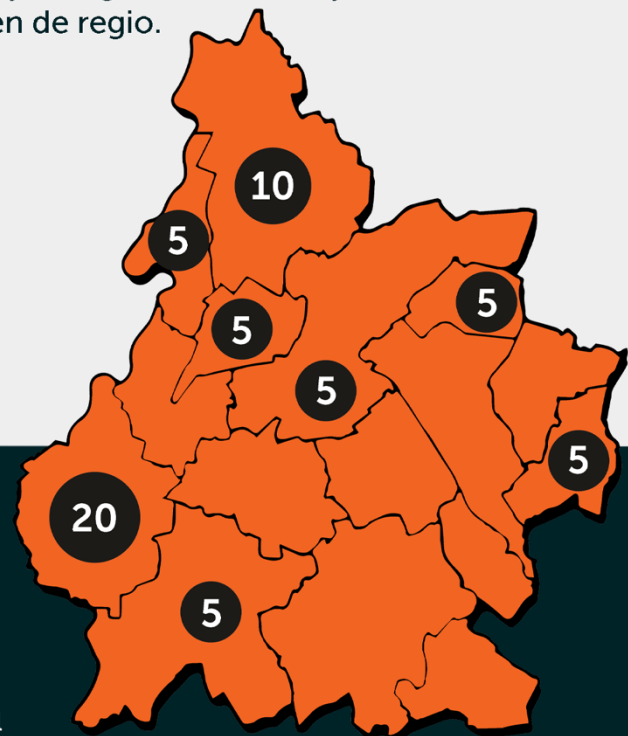

25%
van de snelgroeiende
bedrijven is gedurende 2018
actief binnen de sector
Groot- en detailhandel

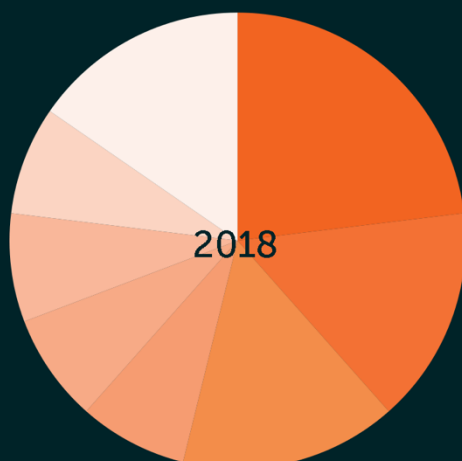

Het aantal snelgroeiende bedrijven gevestigd in Zuid-Limburg is, na een forse daling in 2014, de afgelopen jaren meer dan verdubbeld.

Gemeente Maastricht telt gedurende 2018 het grootste aantal snelgroeiende bedrijven (20). Gemeente Brunssum en Gemeente Stein zijn met vijf snelgroeiende bedrijven nieuwkomers binnen de regio.

Meer dan de helft van de snelgroeiende bedrijven is actief binnen drie sectoren: Groot- en detailhandel, Verhuur en overige zakelijke diensten, Industrie

- Groot- en detailhandel
- Verhuur en overige zakelijke diensten
- Industrie
- Horeca
- Informatie en communicatie
- Specialitische zakelijke diensten
- Gezondheids- en welzijnzorg
- Overig